

Oświata szkolnictwo wyższe rynek pracy

efektywność edukacji formalnej w przygotowaniu do
aktywnego funkcjonowania na rynku pracy

Urszula Sztanderska

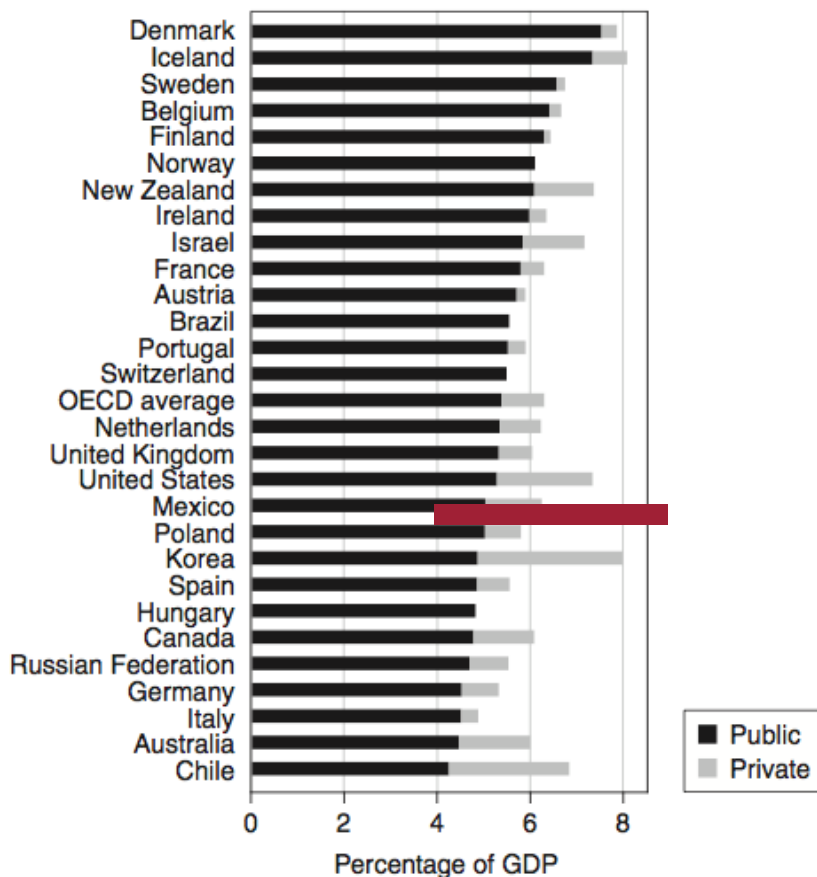
Uwagi wstępne

- Perspektywa ekonomii
- Inwestowanie w edukację indywidualne i publiczne
- Kształcenie:
  - Instytucje edukacji formalnej a otoczenie
  - Nakład a jakość
- Efekt: zaspokojenie potrzeb indywidualnych i społecznych (zbiorowych)
  - Rynek pracy
  - Pozycja społeczna
  - Inne korzyści
- Wyjaśnienie dla LM: kapitał ludzki i signaling

Wydatki na edukację ~ 5,2% PKB

Nakład na 1 ucznia/studenta
Polska/UE (2013)

W szkołach podstawowych
80,97%

W szkołach średnich
61,24%

W szkolnictwie wyższym
57,00%

Źródło OECD, Education at a Glance 2016, tab A.I.3

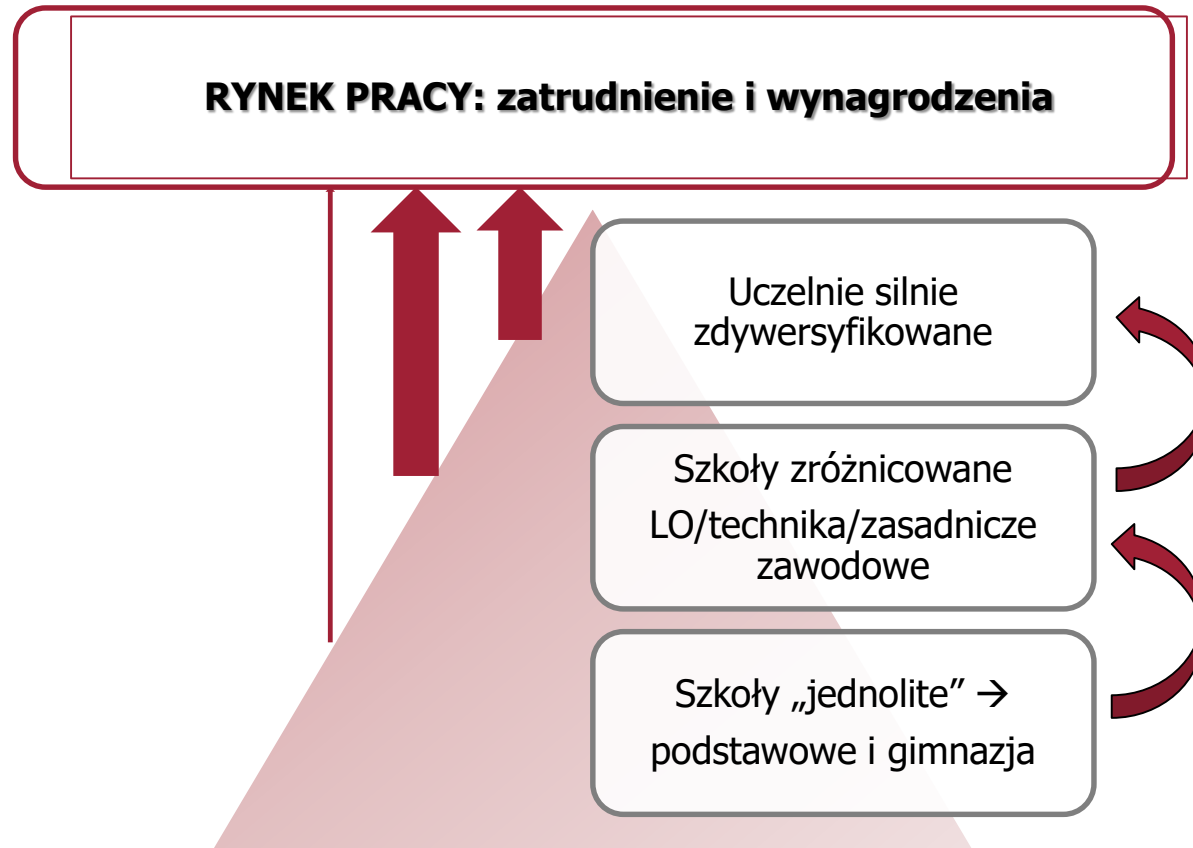
FIGURE 4.1

Expenditure on educational institutions as a percentage of GDP, 2009. The OECD average is the nonweighted average of the 34 OECD countries, including those not represented in this figure. Brazil and the Russian Federation are not part of the OECD. Private expenditure is missing for Brazil, Hungary, Norway, and Switzerland. Data are missing for China, Greece and Turkey.

Source: OECD (2012, table B2.3, p. 246).

Uproszczony obraz transferu

Wzrost poziomu wykształcenia

→ **Udział osób z określonym poziomem wykształcenia w populacji wg wieku (2015) w %**

WYKSZTAŁCENIE	WIEK	POLSKA		EU 22	
		2005	2015	2005	2015
poniżej średniego	25-64	15	9	28	21
	25-34	8	6	19	15
	55-64	30	15	42	30
średnie i policealne	25-64	68	63	48	47
	25-34	66	51	51	45
	55-64	58	72	40	47
wyższe	25-64	17	28	24	32
	25-34	26	43	30	40
	55-64	13	14	18	23

Źródło: OECD, Education at a Glance 2016, tab A.I.3

Skąd się bierze jakość

➔ Nakłady, przykładowe skutki:

- Liczba godzin zajęć poświęconych nauczaniu
  - Nauczyciel/uczeń
  - Godziny/nauczyciel (nie max)
  - Wielkość oddziałów
  - Programy
    - Praktykowanie wykorzystania kompetencji
- Jakość kadry
  - Płace nauczycieli (selekcja do zawodu), wysokie wymagania merytoryczne, ogólne, pedagogiczne
  - Menedżerowie oświaty
  - Personel wspomagający
- Wyposażenie
- Możliwość wyboru (też aspekt terytorialny)

Skąd się bierze jakość

→ SYSTEM → przykłady

- Sekwencja: od przedszkola do studiów wyższych z opcją wyjścia na rynek pracy
  - Nie przedwczesne wyjście
  - Kompetencje zawodowe przy każdym wyjściu
- Programy
  - Współczesne kompetencje ogólne
  - Powiązane z LM kompetencje zawodowe
  - Indywidualizacja (różne ścieżki w dojściu do tego samego wspólnego standardu i różne standardy „ponadwspólne”)
- Motywacje wszystkich uczestników
  - Kluczowi: nauczyciele, ważni: rodzice
  - Kryteria oceny

Zatrudnienie i bezrobocie zależne od wykształcenia

→ Stopa zatrudnienia i stopa bezrobocia dla populacji 25-64
lata (2015) wg wykształcenia

WYKSZTAŁCENIE	stopa zatrudnienia		stopa bezrobocia	
	Polska	UE	Polska	UE
poniżej podstawowego	6	25		
podstawowe	42	38	14,6	18,5
gimnazjalne	46	57	26,7	15,5
średnie	67	74	7,2	8,5
policealne	70	77	6,8	8,4
kolegia	62	80	10,6	5,1
licencsckie	83	81	5,5	6,3
magisterskie	88	86	3,0	5,0
doktorskie	95	91	1,9	3,7
średnio	70	73	6,4	8,4

Źródło: OECD, Education at a Glance 2016, tab A.I.3

Zarobki zależne od wykształcenia

→ Relatywne zarobki (wynagrodzenia dla wykształcenia średniego = 100), 2014 r. dla populacji 25-64

WYKSZTAŁCENIE	zarobki, średnie (LO, technikum) =	
	Polska	UE
poniżej średniego	84	83
policealne	100	105
licencjackie	143	139
magisterskie/doktorski	167	175

Źródło: OECD, Education at a Glance 2016, tab A.I.3

Ośrodek Badań
Rynku Pracy

DZIĘKUJĘ

UNIwersytet Warszawski
Wydział Nauk Ekonomicznych